STORTINGET

Forsknings- og høyere utdanningsminister Eileen Fugelsnes
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep,
Oslo

Vår ref.:	Deres ref.:	Dato:
2026/23239		10.11.2026

Vedr. løsning for identitets- og tilgangsstyring (IAM) på universiteter og høyskoler

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til svarbrev av 29. oktober 2026.
Komiteen har følgende oppfølgingsspørsmål:

Myndighet
Forprosjektet til Felles IAM besluttet at prosjektet skulle munne ut i felles prosesser, men ikke noen felles anskaffelse. Felles prosesser innebærer at en går sammen om å identifisere hvilke behov man skal dekke, hvilken kompetanse som trengs og hva som finnes på markedet, men altså ikke at en foretar en faktisk anskaffelse.

1. Hvordan står Sikts kontraktinngåelse på vegne av hele sektoren seg i forhold til forprosjektets avgrensing?

Sikt pådro seg store anskaffelses- og oppstartskostnader da de inngikk en avtale med Identity Automation om å levere identitets- og tilgangsstyring til 21 norske universiteter og høgskoler, utgifter som Sikt selv ikke har økonomi til å bære på egen hånd. Sikt gjorde det med den forståelse at samtlige 21 institusjoner skulle dele kostnaden, men har ingen instruksjonsmyndighet overfor de berørte institusjonene.

2. Med hvilken myndighet inngikk Sikt den økonomiske forpliktelsen ved anskaffelse og oppstart av Identity Automation og var dette forankret i departementet?

De berørte universitetene har særlige rettigheter forvaltningsmessig for å opprettholde distanse mellom skiftende politisk ledelse og forskningens uavhengighet, noe som er avgjørende for å bevare institusjonenes akademiske frihet. Pålegg til denne sektoren bør derfor behandles med

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
NO-0026 OSLO

Tlf. 23 31 30 50
NO 971 524 960

www.stortinget.no

varsomhet og bare brukes når det er ekstraordinære samfunnsmessige gevinster.

3. Er pålegg fra ministeren til universitets- og høgskolesektoren et adekvat skritt i de tilfeller alle som er medregnet i kostnadsberegningen likevel ikke ønsker å ta i bruk systemet som er besluttet av et organ som ikke har instruksjonsmyndighet?

Pålegg
Statsråden skriver at «ansvaret for endelig vurdering ligger hos den enkelte behandlingsansvarlige. For Felles IAM er det i hovedsak den enkelte brukerinstitusjon» (s. 3). Samtidig er institusjonene pålagt å ta i bruk løsningen. Den nye overordnede personvernvurderingen ble igangsatt 24. august 2026, etter at pålegget ble gitt, og er ikke ferdigstilt (s. 2).

4. Vil pålegget gjelde for en institusjon som etter egen vurdering som behandlingsansvarlig finner at restrisikoen ikke er akseptabel?

Cloud Act
Statsråden opplyser at den nyeste risikovurderingen av Felles IAM ble gjennomført av Sikt i februar 2026, og at departementet kan tilrettelegge for at komiteen får tilgang (s. 4). Konklusjonen om at restrisikoen ved utlevering er akseptabel, bygger på en juridisk vurdering av FISA 702 og EO 12333 og på overføringsvurderinger fra 2022 (s. 3–4).

5. Komiteen ber om at Kunnskapsdepartementet tilrettelegger for at komiteen får tilgang til risikovurderingen.

Statsråden skriver at overføringsvurderingene fra 2022 ikke vurderte CLOUD Act «i dybden på samme måte som FISA 702 og EO 12333», med henvisning til at Schrems II særlig gjaldt disse to (s. 4). CLOUD Act gjelder imidlertid uavhengig av hvor dataene lagres, fordi plikten følger selskapet. Samtidig opplyses det at informasjonen departementet hadde, var «upresis om de tekniske forholdene knyttet til kryptering og begrensning av leverandørens tilgang til data» (s. 2), mens restrisikoen er vurdert som akseptabel blant annet på grunnlag av «de avtalefestede begrensningene for leverandøren» (s. 4). Den nyeste risikovurderingen er fra februar 2026, før feilene ble kjent 27. August.

6. Hvorfor ble pålegget gitt før CLOUD Act var vurdert, og bygget risikovurderingen fra februar 2026 på den informasjonen om kryptering og leverandørens tilgang som departementet senere fant upresis?

7. Vil pålegget være utsatt til den nye personvernvurderingen, med vurdering av CLOUD Act og risikoen for at amerikanske hjemler endres eller brukes til nye formål, er ferdigstilt?

Innsyn
Det er gjennom media kjent at både UiO og NTNU ville foreta sine egne juridiske vurderinger av en eventuell overgang til det amerikanske IT-systemet for felles IAM.

8. Komiteen ber om at de juridiske vurderingene oversendes.

Habilitet

Etter forvaltningsloven § 6 er en tjenestemann ugild «til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse» når særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til upartiskheten. Etter § 10 gjelder dette også innleide som utfører arbeid for et forvaltningsorgan. Sikt erkjenner at eierforholdet «kan være egnet til å skape tvil om uavhengigheten i de fagtekniske rådene fra prosjektteamet» (s. 4), men konkluderer selv med at det ikke har påvirket beslutninger. Statsråden ser ikke behov for en uavhengig gjennomgang (s. 5).

9. Har de innleide konsulentene eller den ansatte med eierinteresser deltatt i å tilrettelegge grunnlaget for Sikts anmodning om pålegg, for valg av leverandør, eller i kontakten mellom institusjonene og leverandøren?

10. Har departementet vurdert om forvaltningslovens habilitetsregler er fulgt, og hvorfor anses Sikts egen vurdering som tilstrekkelig når Sikt selv erkjenner at forholdet kan skape tvil om uavhengigheten?

Risikovurderingen

I brevet fra statsråden fremgår det at den nyeste risikovurderingen av Felles IAM, foretatt av Sikt i februar 2026 er unntatt offentlighet på grunnlag av sikkerhetshensyn, men at komiteen kan få tilgang til denne. Komiteen ber om tilgang til den aktuelle risikovurdeirngen.

Komiteen ber om svar innen 19. november 2026.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Per-Willy Amundsen
komitéleder